РЕЦЕНЗИЯ

от проф. д-р Пенка Пенева Стефанова – Пеева, дм

Ръководител Клиника Детска хирургия УМБАЛ „Св. Георги" - Пловдив

Медицински Университет - Пловдив

определена за член на научното жури със Заповед № [...] / [дата] на Изпълнителния директор на УМБАЛСМ „Н. И. Пирогов“ ЕАД.

Конкурс: за заемане на академичната длъжност „доцент“ в област на висше образование 7. Здравеопазване и спорт, професионално направление 7.1. Медицина, научна специалност „Детска хирургия“, обявен в ДВ, бр. 51 от 05.06.2026 г.

Кандидат: д-р Надежда Иванова Толекова, д.м. – единствен кандидат

Рецензията е изготвена съгласно Закона за развитието на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за неговото прилагане и вътрешните правила на УМБАЛСМ „Н. И. Пирогов“ ЕАД. Документите по процедурата са представени в срок и в съответствие с изискванията.

Биографични данни и професионално развитие

Д-р Надежда Толекова завършва медицина в Медицински университет – София през 2011 г. През 2018 г. придобива специално по детска хирургия и защитава дисертационен труд за придобиване на образователната и научна степен „доктор“ на тема „Сравнително клинично проучване на резултатите от приложението на лапароскопската и конвенционалната апендектомия при лечението на острия апендицит в детската възраст“.

От май 2012 г. до сега работи като детски хирург в УМБАЛСМ „Н. И. Пирогов“, асистент към катедра „Хирургия“ на МУ – София.

Кандидатката е повишавала квалификацията си чрез международни курсове: два курса на EUPSA по детска минимално инвазивна и лапароскопска неонатална хирургия (2016 г.), Курс по хирургични умения на Европейската асоциация по гастро-интестинална хирургия в Каунас (2017 г.) и курс по методология на научните изследвания и медицинска статистика в МУ – София (2017 г.). Провела е наблюдателски стажове в отделението по детска хирургия на Inselspital, Берн (2019 г.) и в New Children’s Hospital, Хелзинки (2024 г.).

Профилът ѝ обхваща неонатална хирургия, детска онкохирургия и минимално инвазивна хирургия.

Общо описание на представените материали

Кандидатката участва в конкурса с 39 научни труда извън дисертационния труд. Тя е първи или единствен автор в 11 от тях (28%), а 4 са самостоятелни.

Група	Вид	Брой	Първи / единствен автор
В4	Хабилитационен труд – публикации в реферирани и индексирани издания	10	3
Г7	Публикации в реферирани и индексирани издания	3	1
Г8	Публикации в нереферирани издания с научно рецензиране и сборници	26	7
Общо		**39**	**11**

Публикациите са предимно в български издания – „Спешна медицина“, „Съвременни медицински проблеми“, Bulgarian Medical Journal, Acta Medica Bulgarica, „Медицински преглед“, „Педиатрия“ и др. Чуждестранните издания са Folia Medica (Plovdiv), Cureus, Infectious Disease Reports и Biomedical Journal of Scientific & Technical Research. Преобладаващият жанр е клиничен случай с литературен обзор, следван от ретроспективни анализи на клиничен опит и обзорни статии.

Пет труда са представени като „под печат“ (in copy editing / preproduction), от които три в група В4 и два в Г7.

Представени са още: 15 цитирания в реферирани и индексирани издания и 6 цитирания в нереферирани издания, участие в национален научен проект и сумарен импакт фактор 16 по данни на ЦМБ.

Съответствие с минималните наукометрични изисквания

По всички групи показатели кандидатката надхвърля както националните минимални изисквания, така и допълнителните изисквания на УМБАЛСМ „Н. И. Пирогов“. Общият брой точки по справката е 764,07.

Група	Показатели	Национален минимум	Изискване на УМБАЛСМ „Н. И. Пирогов“	Кандидат
А	1 – дисертация „доктор“	50	50	50
В	3 или 4 – хабилитационен труд	100	100	120,39
Г	5–9 – публикации	200	250	267,68
Д	10–12 – цитирания	50	50	255
Е	13 и следващи	–	–	55
Ж	Импакт фактор	–	5	16

Оценка на научните и научно-приложните приноси

Научната продукция на д-р Толекова покрива почти целия спектър на детската хирургия и отразява реалния клиничен поток на голям спешен център.

Неонатална хирургия и вродени аномалии.

Описани са сложни случаи на вродена диафрагмална херния, включително в комбинация със situs inversus и съдови аномалии. Представени са атрезия на хранопровода, вкл. съчетана с вродена стриктура и други гастроинтестинални аномалии, тънкочревна атрезия, синхронни дупликации на предното и средното черво и цекална дупликационна киста. Описани са и редки случаи като fetus in fetu, вродена антрална мрежа и пресакрални тератоми.

Детска гръдна хирургия.

Включени са наблюдения върху бронхопулмонална секвестрация, агенезия на горен десен лоб, трахеален бронх, трахеална стеноза след интубация, придобита трахеоезофагеална фистула след поглъщане на бутонна батерия и уриноторакс. Приложна стойност имат публикациите върху парапневмоничните плеврални усложнения и първичния спонтанен пневмоторакс.

Абдоминална хирургия и гастроентерология.

Разгледани са случаи с инвагинация (вкл. самостоятелен обзор на съвременните диагностични критерии), некротизиращият ентероколит, чернодробните абсцеси, холелитиазата при наследствена сфероцитоза, трихобезоарите и поглъщането на корозивни

агенти. Обзорите върху синдрома на късото черво и тънкочревната трансплантация при деца са сред малкото на български език по темата.

Детска травматология.

Приносите на кандидата са свързани с консервативното поведение при закрита коремна травма и с противоречията в лечението на закритата травма на панкреаса.

Научно-приложните приноси се изразяват в участие в разработването на диагностично-лечебни алгоритми – при плеврални усложнения, чужди тела в гастроинтестиналния тракт и трахеобронхиалното дърво, инвагинация и закрита коремна травма – и в мултидисциплинарни подходи при вродени аномалии, тежки комбинирани травми и деца с MIS-C след COVID-19.

Дисертационният труд за лапароскопската апендектомия също има пряка приложна насоченост към миниинвазивната хирургия.

Приносите са предимно потвърдителни и обогатяващи клиничното познание. Те имат безспорна стойност за практиката, но малка част от тях са с изследователски дизайн извън клиничния случай.

Учебно-преподавателска, лечебна и проектна дейност

Учебна дейност.

Като асистент към катедра „Хирургия“ на МУ – София д-р Толекова участва в обучението на студенти по обща и детска хирургия, както и на специализанти по детска хирургия и педиатрия. Тя е член на комисията за колоквиумите на специализантите по детска хирургия. Участвала е в изготвянето на учебната програма за студентите от МУ и Софийския университет, на програмата за специализация и на самооценката за акредитация на докторската програма „Детска хирургия“. Провежда практически обучения по минимално инвазивна хирургия.

Лечебно-диагностична дейност.

Д-р Толекова работи като детски хирург в УМБАЛСМ „Н. И. Пирогов“ над 14 години. Публикациите ѝ показват, че участва пряко в лечението на най-сложните неонатални, гръдни и коремни случаи в страната и във въвеждането на вътреболнични алгоритми.

Проектна дейност.

Участва в националния научен проект „Изследване на панел от фузионни гени при детски солидни тумори чрез новогенерационно секвениране“ (Договор Д-82/04.06.2021). Принос ѝ е събирането на клиничен материал и интегрирането на резултатите в диагностично-лечебния процес. Проектът е в синхрон със съвременната насоченост към персонализирана медицина в детската онкохирургия.

Научно-организационна дейност.

Участва в национални и международни форуми, включително на EUPSA, ERS и ESPES, и в организационни комитети на педиатрични и хирургични форуми.

Заключение

Д-р Надежда Толекова, д.м., е утвърден детски хирург с над 14-годишен клиничен опит. Тя има значима по обем научна продукция – 39 труда, 21 цитирания и импакт фактор 16 – и активна преподавателска дейност.

Наукометричните ѝ показатели покриват минималните изисквания и допълнителните изисквания на УМБАЛСМ „Н. И. Пирогов“.

Въз основа на гореизложеното давам своята **положителна оценка** и предлагам на уважаемото научно жури да избере д-р Надежда Иванова Толекова, д.м., на академичната длъжност **„ДОЦЕНТ“** в област на висше образование 7. Здравеопазване и спорт, професионално направление 7.1. Медицина, по научната специалност „Детска хирургия“ за нуждите на УМБАЛСМ „Н. И. Пирогов“ ЕАД.

12.10.2026
Пловдив

Рецензент: .....
/проф. д-р Пенка Стефанова-Пеева, дм/